

Нешто ће се можда моћи закључити на индиректан начин, односно на основу потеза које ће будућа влада вући, али тешко да ћемо икада поуздано сазнати да ли је Путин заиста тражио од Ивице Дачића да буде премијер и промени страну, или је реч само о комбинацији вештог Ивициног спина, с једне, и ангажману неколицине агилних Карићевих московских лобиста, с друге стране. Било како било, у страху су велике очи, те су спекулације о „руској влади“ која им се, наводно, прави у Београду само послужиле да се алармирају западни дипломатски кругови да се у последњој фази и они мало активније укључе у причу. Не значи то да ће амерички експедициони корпус предвођен Филипом Рикером и Филипом Гордоном у последњи час спасити демократе од макар привременог одласка у опозицију, али ће свакако мало загорчати живот мандатару и од будуће владе изнудити још покоји „косовски“ уступак и обећање.

Волео бих да се у овој ствари преварим, као што ће део мојих уобичајених критичара вероватно волети да овај пут будем у праву. Али зар вам се не чини најреалнијом опција да ћемо у наредном периоду гледати једну хетерогену, несложну и недоследну, али ипак суштински прозападну и попустљиву владу, која неће штети или смети да води одлучнију националну политику, и њој жестоко супротстављену и изразито прозападну „ел-де-пе-изовану“ опозицију? (И ДСС као остатак „закланог“ патриотског блока.)

Као што рекох, Дачићева премијерска амбиција је била разумљива, а и дуплирани изборни резултат у односу на онај од пре четири године му је давао основ да се томе нада и да то, евентуално, тражи. Али ова фарса са 50 дана „напретка у разговору о принципима“ са демократама, а онда преконоћна коалиција са УРС-ом и напредњацима – па тек накнадно, више реда ради, отаљавање некакве заједничке платформе и програма – не може дугорочно донети ништа добро ни самом СПС-у нити демократији у Србији. Свеједно да ли се због овог обрта радујете или жалите, не поричем ни да у томе има и доста закаснеле правде и није уопште спорно да се демократама сада догодило нешто слично ономе што су они прошлога пута приредили ДСС-у, али то ствар не чини ништа „мириснијом“, нити генерално оставља ишта повољнији утисак о српској политичкој сцени.

Чак је оно пре четири године било извесног труда да се пронађе неки заједнички именитељ, да се профилише некаква европска прича у односу на СРС-ДСС, састављана је нека декларација о историјском помирењу и на сва уста истицана „Социјалистичка интернационала“ као, тобоже, заједнички стратешки циљ. Сада нема чак ни тог танког оправдавајућег напора – и, што је најгоре, као да га нико више ни не очекује нити тражи.

Као да се непринципијелност просто подразумева и више чак ни не захтева никакво образложење. Али, разуме се, они који су пре четири године хвалили „храбар Дачићев потез“ немају много права да се сада зграђају над овим новим Дачићевим велеслаломом.

Поштено говорећи, мерено било којим политичким и видљивим критеријумима, апсолутно је несхватљиво који су то конци тако чврсто увезали Дачића и Динкића у постизборни савез, када су њихове странке, политике, идеологије и изјаве биле дијаметрално супротстављене свих претходних година. Од спољне политике (исток-запад), па до унутрашњих и економских питања (однос према регионализацији, приватизацији, аутономији, продаји НИС-а, захтевима ММФ-а), нема ни једне једине тачке у којој су ставови СПС-а и Г17 Плус, макар приближни, а камоли исти или подударни. Стога је и питање која се ту страна одрекла својих темељних уверења – ако је уверења уопште и било – колико умесно, толико и излишно.

Насупрот томе, у погледу СНС-а нема толико мистерије. Они политику – сем онога, „да скинемо жуте“ – практично нису ни имали и заправо ће тек сада да је праве и траже. Њима је било стало да ставе ногу у врата власти, да уђу у институције и бар делимично намире очекивања свог апарата и чланства. Иако су више преферирали „велику коалицију“ и за њу се у основи припремали, одлично им је дошло и ово са Дачићем, макар и као прелазно решење. Дакле, они – а нарочито Вучић – Дачићу ништа не дугују (напротив!) и за разлику од њега, коме ће ова влада бити питање живота и смрти, имају и других, више или мање добрих опција. На пример, да иницирају нове изборе и на њима комотно прескоче 30-35 одсто и после владу праве са ким хоће. А социјалисте (са све УРС-ом) оставе на политичкој ветрометини. Не значи да ће они то заиста и учинити, али ће та претња свакако бити присутна и стајати као мач над Дачићевом главом наредних месеци или годину дана и спуштати социјалистима цену приликом сваке евентуално озбиљније коалиционе размирице. (Након тога се више ни једнима ни другима неће исплатити да љуљају чамац и уколико остану унутра мораће да веслају сложно.)

У суштини, ово је коалиција вештих политичких хазардера и вероломника у којој нико никоме не верује и нико никога не воли – али барем немају ни потребе да љубав глуме, док, истовремено, имају снажан мотив и интерес да им веза успе. Ипак, из свега што је до сада речено, јасно је да ће најтеже бити самом Ивици Дачићу, који ће након овога бити дословно „пуковник или покојник“, то јест, или за више година централна политичка личност у Србији, или ће завршити као од свих презрен и непоуздан партнер. Наравно да су и у СПС-у итекако свесни тог ризика, али се – помало слично као и де-ес-есовци својевремено, или демократе до јуче – вероватно надају да „шеф зна шта ради“ и да ће на крају опет све некако изаћи на добро. Као што је до сада, када је о СПС и Дачићу реч, заиста углавном на добро и излазило.

Уосталом, јесте ли приметили како ових дана по медијима готово нико и низашта не прозива ни Дачића, ни Динкића ни Вучића, него се сви баве само Јеремићем, Кркобабићима и аферама одлазеће власти!? Ништа не успева као успех и власти се, нарочито у Србији и поготово док је власт у успону, у зубе не гледа. А историју, барем ону актуелну, која се у политици и код политичара углавном једино и броји, ионако увек пишу победници. Зна то Ивица и на то очигледно рачуна. А можда, упркос сумњи са почетка овог текста, помало рачуна и на Путина!?